

Udskriftsdato: 15. december 2025

FOU nr 1980.658 (Gældende)

Hjemmel for kommunernes gebyropkrævning for meddelelse af ejendomsoplysninger

Ministerium: Folketinget

Hjemmel for kommunernes gebyropkrævning for meddelelse af ejendomsoplysninger

Ikke fundet, at der efter det oplyste var fornøden støtte for indenrigsministeriets opfattelse, hvorefter kommunernes gebyropkrævning ved anvendelse af ejendomsoplysningsskemaer har tilstrækkelig hjemmel i administrativ praksis på området.

Henstillet til indenrigsministeriet at tage spørgsmålet om hjemmelen for kommunernes gebyropkrævning op til fornyet overvejelse.

(J. nr. 1979-709-41)

Advokat A klagede over den stilling, som indenrigsministeriet i skrivelse af 23. juli 1979 på baggrund af en konkret sag fra Fredensborg-Humlebæk kommune havde taget til spørgsmålet om lovligheden af kommunernes opkrævning af gebyrer for meddelelse af oplysninger om en fast ejendom.

Det fremgik af sagen, at A i skrivelse af 4. august 1977 på en klients vegne havde anmodet Fredensborg-Humlebæk kommune om nogle oplysninger vedrørende en ejendom i kommunen. Kommunen sendte i den anledning med skrivelse af 10. august 1977 et spørgeskema til advokat A med henblik på, at A kunne angive (med krydser) de spørgsmål, som han ønskede at få besvaret.

Spørgeskemaet var ifølge de foreliggende oplysninger udarbejdet i 1977 i samarbejde mellem Advokatrådet og Kommunernes Landsforening. I skemaet var der rubrikker til spørgsmål om:

1. Zonestatus.
2. Planer eller offentliggjorte planforslag.
3. Adgangsforhold.
4. Pålignet gæld eller kommunal garantiforpligtelse for lån.
5. Anlægsarbejder.
6. Nedgravet olietank.
7. Andre forhold (besvares kun efter konkret angivelse).

I skrivelse af 10. august 1977 anmodede Fredensborg-Humlebæk kommune A om at vedlægge et gebyr på 125 kr. for kommunens besvarelse af skemaet.

Med skrivelse af 12. august 1977 sendte A skemaet til kommunen med anmodning om besvarelse af alle 7 punkter, og A vedlagde en check på 125 kr. til dækning af gebyret, men anførte samtidig over for kommunen:

»...

Da jeg ikke hidtil har betalt for besvarelse af ejendomsoplysninger, og det jo ikke er min klient, der har lavet tinglysningsloven, hvorefter visse rådighedsindskrænkninger er gyldige uden tinglysning, og da der er debat i fagpressen om spørgsmålet, sker betaling af gebyret med forbehold om tilbagesøgning af beløbet, idet jeg samtidig har forelagt sagen for monopoltilsynet og advokatrådet.

...«

Fredensborg-Humlebæk kommune meddelte A de ønskede oplysninger den 26. august 1977.

Den 16. november 1977 klagede A til indenrigsministeriet over Fredensborg-Humlebæk kommunes gebyropkrævning. Han anførte bl. a. :

»...

I anledning af sagen ønsker jeg at stille 2 spørgsmål til indenrigsministeriet:

1. Med hvilken hjemmel opkræver kommunen gebyr for en sådan oplysning?
2. Med hvilken hjemmel stiller man krav om, at spørgsmålene stilles på et bestemt skema?

Det bemærkes udtrykkeligt, at jeg ikke har taget stilling til, hvorvidt skemaet er praktisk, hvilket det meget muligt er.

Uden at have undersøgt spørgsmålet til bunds kan jeg henvise til Alf Ross: Statsforfatningsret II 1960, s. 426 til 427, samt U. 1939.93. H samt U. 1960.506 og U. 1960.271. Jeg kan endvidere henvise til den litteratur, der er anført de nævnte steder.

Det er min opfattelse, at der må kræves lovhjemmel for at opkræve nogen afgift i anledning af disse oplysninger, jfr. grundlovens § 43, da afgiften i nogle tilfælde vil overstige ejendomsskatten, og da der ikke som i U. 1969.93H. er tale om nogen lovhjemlet ordning, men at forespørgslerne om ejendomsoplysningerne alene skyldes, at staten og kommunerne, og ikke den private forespørger, sparer udgifter og besvær med tinglysning af visse byrder på ejendommen, jfr. tinglysningslovens § 4.

Jeg mener, det stemmer med dansk administrativ tradition, at det er gratis at henvende sig til myndighederne for at få forklaret sin retsstilling.

...«

Indenrigsministeriet oversendte med skrivelse af 25. november 1977 A's henvendelse til tilsynsrådet for Frederiksborg amt til videre foranstaltning.

I en skrivelse af 1. december 1977 til tilsynsrådet for Frederiksborg amt fremførte advokat B for Advokatrådet forskellige synspunkter til støtte for A's henvendelse, herunder at Advokatrådet principielt var af den opfattelse, at kommunerne var pligtige at meddele de ønskede oplysninger vederlagsfrit, men at Advokatrådet efter omstændighederne ikke ville modsætte sig, at der blev opkrævet et gebyr af en størrelsesorden på cirka 20 kr. pr. skema. Det fremgik i øvrigt af B's skrivelse, at de spørgsmål, A havde rejst i skrivelsen af 16. november 1977, var rejst flere steder i landet, og at Advokatrådet fandt det ønskeligt, at der snarest blev truffet en (endelig) afgørelse om spørgsmålene.

Advokat B sendte indenrigsministeriet en genpart af skrivelsen af 1. december 1977.

I skrivelse af 27. januar 1978 til tilsynsrådet for Frederiksborg amt meddelte A tilsynsrådet, at han ikke kunne tilslutte sig Advokatrådets udtalelse om ikke at modsætte sig en gebyropkrævning på 20 kr. A henviste til, at der efter hans (og Advokatrådets principielle opfattelse) ikke var hjemmel til at opkræve noget gebyr overhovedet.

Som foreløbigt svar på A's klage henviste tilsynsrådet for Frederiksborg amt i skrivelse af 9. marts 1979 til en tilsvarende sag, som havde været behandlet i tilsynsrådet for Roskilde amt.

Det fremgik heraf, at en kommune i denne sag havde oplyst over for tilsynsrådet for Roskilde amt, at samtlige kommuner i Roskilde amt havde vedtaget fra 1. oktober 1977 at anvende det omhandlede skema. Kommunen anførte i den forbindelse, at når oplysninger blev meddelt i denne form, dækkede kommunen for skade og tab over for tredjemand i tilfælde af afgivelse af fejlagtige oplysninger inden for en årlig beløbsramme på max. 500.000 kr.

Den pågældende kommune oplyste endvidere, at gebyret for skemaets fuldstændige udfyldelse med monopoltilsynets godkendelse var fastsat til 125 kr. For afgivelse af enkeltoplysninger på skemaet betales 25 kr. pr. oplysning.

Tilsynsrådet for Roskilde amt havde på denne baggrund i skrivelse af 17. november 1977 udtalt følgende:

»...

I denne anledning skal man i overensstemmelse med tidligere truffede afgørelser meddele, at en kommunalbestyrelse efter tilsynsrådets opfattelse uden lovhjemmel må kunne opkræve en passende godtgørelse for de med meddelelsen af de omhandlede oplysninger forbundne udgifter. Sådanne opkrævninger har været anvendt af kommunerne gennem lang og fast administrativ praksis, og tilsynsrådet har ikke fundet grundlag for indgriben imod denne praksis.

Det tilføjes, at indenrigsministeriet i forbindelse med afgørelsen af en tilsvarende sag (hermed tænkes formentlig på den nedenfor omtalte sag; min bemærkning) har udtalt, at ministeriet ikke har fundet grundlag for at kritisere den af tilsynsrådet for Roskilde amt tilkendegivne retsopfattelse.

...«

Efter omtalen af sagen fra Roskilde amt meddelte tilsynsrådet for Frederiksborg amt A i skrivelse af 9. marts 1978:

»...

I den anledning skal man meddele, at tilsynsrådet samtidigt hermed har fremsendt sagen til indenrigsministeriet, idet tilsynsrådet i betragtning af sagens principielle karakter sammenholdt med indenrigsministeriets hidtidige praksis vedrørende de rejste spørgsmål og de af tilsynsrådet for Roskilde amt truffede afgørelser har fundet det rettest, at ministeriet tager stilling til de af Advokatrådet rejste generelle spørgsmål, således at der i forbindelse hermed kan træffes en afgørelse i den af Dem rejste klagesag.

...«

Jeg holdt mig på baggrund af bl. a. henvendelserne fra advokaterne A og B løbende underrettet om de to konkrete sager samt udbad mig underretning om indenrigsministeriets stillingtagen til de principielle spørgsmål.

I anledning af tilsynsrådet for Frederiksborg amts fremsendelse af sagen til indenrigsministeriet behandlede ministeriet A's og Advokatrådets henvendelser under et.

Under sagens behandling afholdt ministeriet flere møder med repræsentanter for Advokatrådet og Kommunernes Landsforening. Under disse drøftelser anførte Kommunernes Landsforening bl. a., at hensigten med opkrævningen af gebyret var at nedbringe omkostningerne og at undgå misbrug. Kommunernes Landsforening anførte endvidere, at foreningen kunne gå ind for en graduering af gebyret. Advokatrådet fastholdt under drøftelserne med indenrigsministeriet, at rådet principielt var mod opkrævning af gebyrer på området, men at Advokatrådet dog kunne acceptere opkrævning af et mindre gebyr, eventuelt gradueret efter oplysningernes antal.

Med hensyn til de udtalelser, indenrigsministeriet tidligere havde afgivet vedrørende kommunernes opkrævning af gebyr for afgivelse af ejendomsoplysninger (jfr. omtalen i skrivelse af 9. marts 1978 fra tilsynsrådet for Frederiksborg amt, ovenfor), forelå følgende oplyst for mig:

I skrivelse af 1. juli 1974 havde indenrigsministeriet besvaret en forespørgsel fra en bank i Kolding om, hvorvidt en kommune kunne opkræve gebyrer for meddelelse af oplysninger om en fast ejendoms vurdering. I skrivelsen havde indenrigsministeriet udtalt følgende:

»...

Efter bestemmelsen i § 42, stk. 3, i lov om udstykning af faste ejendomme, jfr. lovbekendtgørelse nr. 257 af 8. juni 1971, fastsætter landbrugsministeren gebyret for de kommunale myndigheders udfærdigelse af ejendomsattester, der ifølge loven skal bilægges sager om udstykning m.v., jfr. bestemmelsen i § 41, og som bl. a. skal indeholde oplysning om ejendommens seneste ansættelse til ejendomsværdi og grundværdi. Ved landbrugsministeriets bekendtgørelse nr. 488 af 8. november 1971 er gebyret fastsat til 7 kr.

I § 3, jfr. § 2, i finansministeriets bekendtgørelse nr. 84 af 23. marts 1972 om vurderingsattester samt om vurderingspåtegninger på skøder og visse andre dokumenter er det bestemt, at der opkræves en afgift

på 1 kr. for kommunale myndigheders meddelelse af de i § 38, stk. 1, i lov nr. 174 af 30. april 1969 om stempelafgift foreskrevne påtegninger på dokumenter om overdragelse af fast ejendom samt påtegninger på skøder, brugskontrakter og lignende dokumenter i henhold til § 11 i lov om udstykning af faste ejendomme.

Uden for de nævnte tilfælde, hvor påtegningen eller attesten ifølge lovgivningen udkræves som dokumentation for en offentlig myndighed i bestemte sager, ses der ikke i lov eller bekendtgørelse at være fastsat særlige regler om forpligtelse for de kommunale myndigheder til at meddele publikum i almindelighed særskilt oplysning om faste ejendommers vurdering eller om eventuel opkrævning af afgift herfor.

Publikum har imidlertid efter de almindelige regler i lov om offentlighed i forvaltningen adgang til at gøre sig bekendt med dokumenterne i en sag om vurdering af fast ejendom. I justitsministeriets bekendtgørelse nr. 153 af 10. november 1970 om betaling for afskrifter og fotokopier, der udleveres i henhold til den nævnte lov, er det bestemt, at vedkommende myndighed herfor opkræver 10 kr. for første påbegyndte side og 5 kr. for hver påbegyndt følgende side.

Der opkræves dog ikke betaling for det første eksemplar af en afskrift eller fotokopi af et dokument, der udleveres til en part i den pågældende sag.

Når en kommunalbestyrelse efter anmodning giver publikum i almindelighed særskilt meddelelse om faste ejendommers vurdering på anden måde end ved at udlevere fotokopier eller afskrifter af dokumenter efter bestemmelserne i offentlighedsloven, kan der efter indenrigsministeriets opfattelse uden særlig lovhjemmel opkræves en passende godtgørelse for de med sådanne tjenesteydelser forbundne udgifter, hvorved bemærkes, at sådan opkrævning har været anvendt igennem lang og fast administrativ praksis såvel af statslige som kommunale oppebørselsmyndigheder...«

I 1976 havde indenrigsministeriet af en advokat fået forelagt en sag fra Roskilde amt. En kommune i amtet havde vedrørende 3 ejendomme afkrævet 25 kr. pr. ejendom for meddelelse af oplysninger om, hvilken gæld (til kommunen) der påhvilede de enkelte ejendomme for byggemodningsforanstaltninger.

Ifølge indenrigsministeriets skrivelse af 23. september 1976 havde tilsynsrådet for Roskilde amt meddelt advokaten:

»...

at sagen har været drøftet i tilsynsrådets møde den 29. januar 1976, hvor det blev vedtaget at udtale, at kommunalbestyrelsen efter rådets opfattelse uden lovhjemmel må kunne opkræve en passende godtgørelse for de med meddelelsen af de i sagen omhandlede oplysninger forbundne udgifter. En sådan opkrævning har været anvendt igennem lang og fast administrativ praksis såvel af statslige som kommunale oppebørselsmyndigheder, og tilsynsrådet har ikke fundet grundlag for indgriben mod denne praksis.

...«

Indenrigsministeriet havde herefter i skrivelse af 23. september 1976, udtalt:

»...

I denne anledning skal man meddele, at indenrigsministeriet i det omhandlede tilfælde, hvor oplysningerne ikke udkræves ifølge lovgivningen, ikke har fundet grundlag for at kritisere den af tilsynsrådet for Roskilde amt tilkendegivne retsopfattelse eller tilsynsrådets behandling af sagen i øvrigt.

...«

Ved indenrigsministeriets stillingtagen til gebyrspørgsmålet i skrivelsen af 23. juli 1979 til (bl. a.) A, henviste ministeriet til ministeriets netop omtalte tidligere udtalelser om spørgsmålet samt til tilsynsrådet for Roskilde amts afgørelse af 17. november 1977, der er omtalt ovenfor.

Indenrigsministeriet oplyste endvidere, at spørgsmålet om opkrævning af gebyr for attester m.v. var blevet drøftet i oktober 1975 på et møde i kontaktudvalget vedrørende opgavefordeling og dobbeltadmi-

nistration, hvori indenrigsministeriet, de kommunale organisationer og Københavns og Frederiksberg kommuner var repræsenteret. Man havde i den forbindelse drøftet spørgsmålet om eventuelt at søge tilvejebragt en generel hjemmel for kommunerne til at opkræve gebyr, men ikke fundet anledning hertil. Til mødet havde foreligget notat, hvori retstilstanden var beskrevet som i indenrigsministeriets ovennævnte skrivelse af 1. juli 1974.

Indenrigsministeriet omtalte endvidere i skrivelsen af 23. juli 1979 til advokat A lov nr. 294 af 8. juni 1978 om offentlige registre. Indenrigsministeriet anførte herved følgende:

»...

§ 1. Loven gælder for edb-registre, der føres for den offentlige forvaltning, og som indeholder personoplysninger.

...

Stk. 3. Ved personoplysninger forstås oplysninger, som kan henføres til bestemte personer, selv om det forudsætter kendskab til personnummer, registreringsnummer eller lignende særlige identifikationer.«

Ifølge bemærkningerne til lovforslaget omfatter loven også tingsregistre, f. eks. motor- eller ejendomsregistre, der indeholder oplysninger om ejerforhold, der kan henføres til bestemte personer.

»§ 13. Fremsætter en registreret person begæring herom, skal den registeransvarlige myndighed snarest muligt give den registrerede meddelelse om de oplysninger, der er registreret om ham.

Stk. 2. Det kan i forskrifterne for registertilsynet fastsættes, at den registrerede med nærmere fastsatte mellemrum skal have udskrift af de oplysninger, der er registreret om ham, eller at den registrerede skal kunne fremsætte begæring herom. Der kan fastsættes regler om betaling herfor.

...

Stk. 6. En registreret person, der har fået meddelelse efter stk. 1-3, har ikke krav på ny meddelelse før 12 måneder efter sidste meddelelse, medmindre han kan godtgøre en særlig interesse heri.«

Ifølge telefonisk oplysning fra registertilsynet er »Bygnings- og boligregistret« ikke anset for at falde ind under loven. »Ejendomsstamregisteret«, der er et landsdækkende edb-register, som anvendes af kommunerne i forbindelse med opkrævning af ejendomsskatter og forskellige afgifter, er anset for omfattet af loven. Der er endnu ikke meddelt godkendelse eller fastsat forskrifter i henhold til registerloven for dette register.«

I skrivelsen af 23. juli 1979 sammenfattede indenrigsministeriet sin stillingtagen til gebyrspørgsmålet (i anledning af bl. a. henvendelsen fra A) således:

»...

I denne anledning skal man meddele, at indenrigsministeriet i anledning af henvendelserne fra Dem og Advokatrådet har taget spørgsmålet om lovligheden af gebyrer for ejendomsoplysninger op til fornyet overvejelse. Det bemærkes herved, at ministeriet så vidt ses ikke tidligere har taget stilling til lovligheden af gebyrer af den her omhandlede størrelse på 125 kr.

Indenrigsministeriet kan være enig med Dem i, at udgangspunktet må være, at offentlige myndigheder i almindelighed må være afskåret fra uden særlig lovhjemmel at opkræve gebyrer for besvarelse af henvendelser fra borgerne.

Når indenrigsministeriet flere gange tidligere har givet udtryk for, at en kommune ikke er afskåret fra at opkræve et mindre gebyr for meddelelse af ejendomsoplysninger, har ministeriet lagt vægt på, at en sådan opkrævning har været anvendt igennem lang og fast administrativ praksis såvel af statslige som kommunale oppebørselsmyndigheder.

Indenrigsministeriet har ikke i det nu oplyste fundet tilstrækkeligt grundlag for at fravige dette standpunkt.

De af indenrigsministeriet tidligere afgivne udtalelser har som nævnt angået gebyrer af langt mindre størrelse - fra 7 til 25 kr. - end det af bl. a. Fredensborg-Humlebæk kommune opkrævede beløb på 125 kr.

Efter indenrigsministeriets opfattelse er det langt fra uden betænkelighed, at kommuner uden at have særlig lovhjemmel herfor opkræver et så stort gebyr, og man er noget tvivlende over for behovet for at opkræve et gebyr af denne størrelse. Man har imidlertid ikke ment at have tilstrækkeligt grundlag for at anse opkrævningen af et sådant gebyr for en fuldstændig besvarelse af det anvendte spørgeskema for retsstridig. Man har herved tillagt det nogen vægt, at skemaet som regel alene anvendes i forbindelse med ejendomshandler, at kommunernes omkostninger ved at besvare spørgsmålene normalt vil være væsentlig større end gebyret, og at man ikke helt kan afvise det af Kommunernes Landsforening fremførte synspunkt om, at det kan være nødvendigt at opkræve gebyrer for at begrænse misbrug.

Man må mene, at almindelige rimelighedsbetragtninger må føre til, at gebyret gradueres efter antal besvarede spørgsmål, og en kommune vil således efter ministeriets opfattelse ikke være berettiget til at opkræve et større gebyr end 25 kr. for besvarelse af et spørgsmål i det anvendte skema.

Man skal endvidere som tidligere fremhæve, at der ikke vil kunne opkræves gebyrer i tilfælde, hvor oplysningen ifølge lovgivningen kræves som dokumentation for en offentlig myndighed i bestemte sager.

Det har særligt været overvejet, om det kan anses for lovligt, at en kommune kræver gebyr for at give ejeren af en ejendom eller dennes repræsentant oplysning om størrelsen af kommunens tilgodehavende (ejendomsskat, kloakgæld m.v.). Spørgsmålet har en vis sammenhæng med, hvilke regler der i medfør af registerloven vil blive fastsat om betaling for den registreredes adgang til oplysninger, der er registreret om ham. Under henvisning til, at ejeren af en ejendom årligt modtager oplysning om bl. a. kloakgældens størrelse, har man ikke ment at have tilstrækkeligt grundlag for at udtale, at kommunen er berettiget til at opkræve gebyr for meddelelse af sådanne oplysninger.

...

Det skal endeligt meddeles, at indenrigsministeriet må være af den opfattelse, at en kommunalbestyrelse ikke har hjemmel til at forlange et bestemt oplysningsskema anvendt med den virkning, at oplysninger, kommunen ellers ville have pligt til at meddele vederlagsfrit, belægges med et gebyr.

Det følger af det foran anførte, at indenrigsministeriet ikke mener at have tilstrækkeligt grundlag for at anse det af Fredensborg-Humlebæk kommune forlangte gebyr på 125 kr. for udfyldelse af samtlige 7 spørgsmål i spørgeskemaet for retsstridigt.

...«

I klagen til mig anførte advokat A bl. a. følgende:

»...

Jeg skal ... tillade mig at indklage indenrigsministeriets svar i skrivelse af 23. juli 1979 for ombudsmanden, idet jeg principielt nedlægger påstand om, at det opkrævede gebyr er ulovligt, og subsidiært anmoder ombudsmanden om at vurdere sagen med henblik på, at ombudsmanden i videre omfang end indenrigsministeriet kan udtale kritik af den generelle praksis om opkrævelse af gebyr for ejendomsoplysninger og helst henstille, at der ikke opkræves gebyrer herfor.

Med hensyn til den subsidiære påstand bemærkes, at min klient i den konkrete sag jo ikke har nogen interesse heri, men at jeg så fremsætter påstanden i eget navn, da jeg har stor interesse heri, idet jeg årligt får ca. 300 kommunale ejendomsoplysninger og betaler for de fleste med varierende beløb til de forskellige kommuner, gennemsnitlig kr. 80,- her på egnen.

Det er min opfattelse, at man på Sjælland tager større beløb.

Ud over de i indenrigsministeriets skrivelse gennemgåede aspekter af sagen, skal jeg henlede opmærksomheden på følgende:

Provenuet af de således af kommunerne opkrævede afgifter må på årsbasis være ganske betydeligt, idet enhver omhyggelig advokat formentlig i anledning af en ejendomshandel vil indhente sådan oplysning og anmode om oplysning vedrørende alle de i standardskemaet nævnte punkter, og i de fleste ejendomshand-
ler medvirker der to advokater, ligesom langt de fleste ejendomsmæglere ligeledes indhenter oplysninger, og det bemærkes, at der vedrørende hvert ejendomssalg normalt medvirker i hvert fald en ejendomsmæg-
ler eller ejendomshandler, og i flere er opgaven overgivet til flere ejendomsmæglere, således at der formentlig gennemsnitlig indhentes to ejendomsoplysninger pr. ejendomshandel.

Da kommunernes takster for afgivelse af oplysningerne er forskellige, regner jeg med, at der i gennem-
snit betales kr. 100,- pr. oplysning.

Ifølge statsskattedirektoratets vurderingsafdelings statistik over ejendomssalg første halvår 1978, udgi-
vet i København i september 1978, foretoges der i første halvår 1978 46.380 ejendomssalg, hvilket altså
på årsbasis giver 92.760 salg.

Provenuet af afgifterne for ejendomsoplysninger anslås herefter til:

$$92.760 \times 200 \text{ kr.} = 18.552.000,00 \text{ kr.}$$

Det bemærkes, at denne beregning naturligvis er ganske skønsmæssig, og at beløbet muligvis er det
dobbelte.

Jeg mener, at det ville være rimeligt at sammenholde dette provenu med provenuerne af andre skatter
eller afgifter, som er pålagt med lovhjemmel, for at få belyst, om en sådan betydelig afgift kan pålægges
på trods af grundlovens § 43.

...«

I anledning af advokat A's klage til mig indhentede indenrigsministeriet en udtalelse fra Kommunernes
Landsforening, der anførte følgende:

»...

Landsforeningen har anmodet et mindre antal kommuner om oplysninger vedrørende provenuet af
kommunernes samlede gebyropkrævning for 1978.

Af de indhentede oplysninger fra de hørte kommuner fremgår:

at Århus kommune ikke opkræver gebyr for ejendomsoplysninger,

at Ålborg kommune i 1978 i alt har opkrævet 44.825 kr., i gebyr,

at Odense kommune ikke opkræver gebyr,

at Randers kommune for 1978 har opkrævet i alt 3.300 kr.,

at Tårnby kommune ikke har opkrævet gebyr for 1978,

at Slagelse kommunes gebyrprovenu for 1978 i alt udgjorde ca. 35.000 kr.,

at Høje Tåstrup kommune for 1978 i alt har opkrævet 32.600 kr. i gebyr,

at Rønne kommune ikke opkræver gebyr,

at Værløse kommune i sidste halvdel af 1978 i alt har opkrævet 1.300 kr. i gebyr.

Endelig skal oplyses, at Københavns kommune ved en telefonisk forespørgsel har oplyst, at kommunen
ikke opkræver gebyr for de omhandlede ejendomsoplysninger.

På baggrund af de ovenfor nævnte indhentede gebyroplysninger fra kommunerne er det landsforenin-
gens opfattelse, at det samlede gebyrprovenu i kommunerne for 1978 skønsmæssigt kan opgøres til
mindre end 1 mill. kr. - altså et væsentligt lavere beløb end det af klageren for 1978 beregnede.

Landsforeningen skal endelig henviser til de af landsforeningen tidligere over for indenrigsministeriet
fremførte synspunkter vedrørende spørgsmålet om kommunernes opkrævning af gebyr for ejendomsop-

lysninger, der i øvrigt i et vist omfang fremgår af indenrigsministeriets ovenfor nævnte skrivelse af 23. juli 1979.

...«

Indenrigsministeriet henholdt sig i anledning af advokat A's klage til mig til skrivelsen af 23. juli 1979. Ministeriet henviste til, at det af skrivelsen fremgår, at ministeriet ikke havde ment at have tilstrækkeligt grundlag for at anse opkrævningen af et gebyr på 125 kr. for en fuldstændig besvarelse af det anvendte spørgeskema for retsstridig.

Herefter anførte advokat A følgende i en skrivelse til mig:

»...

Af oplysningerne fra Kommunernes Landsforening ser jeg, at de største kommuner ikke opkræver gebyrer, hvilket efter min formening må skyldes, at man i disse kommuner har haft juridisk ekspertise, og derfor har indset, at opkrævning af gebyr næppe var lovmedholdeligt.

Min praksis foregår overvejende i nogle jyske landkommuner, og alle disse opkræver gebyr, og det er min fornemmelse, at landkommunerne over hele landet har indført gebyropkrævning, hvorfor det af Kommunernes Landsforening foretagne uddrag af kommunernes praksis ikke er repræsentativt.

Det må erkendes, at årsprovenuet utvivlsomt ligger betydeligt under 18,5 mill. kr., men hvis man tager landkommunerne med, må jeg formode, at provenuet vil ligge betydeligt højere end anslået af Kommunernes Landsforening.

...«

I en skrivelse til advokat A udtalte jeg følgende:

»1. *Sagens principielle karakter.*

Indenrigsministeriets afgørelse af 23. juli 1979 er foranlediget af Deres spørgsmål om, hvorvidt Fredensborg-Humblebæk kommune har haft et tilstrækkeligt retligt grundlag for at opkræve Dem et gebyr på 125 kr. for meddelelse af oplysninger vedrørende en fast ejendom.

Bl. a. på baggrund af Advokatrådets henvendelse har indenrigsministeriet imidlertid ikke alene udtalt sig om den konkrete sag, men mere i almindelighed taget stilling til lovligheden af den praksis, som følges i flere kommuner, ved anvendelse af det standardspørgeskema som Kommunernes Landsforening lod udarbejde i 1977.

Den foreliggende sag vedrører således det principielle spørgsmål om, hvorvidt der foreligger et tilstrækkeligt retligt grundlag for en ordning, hvorefter kommunerne i almindelighed kan opkræve gebyrer for besvarelse af spørgeskemaet.

2. *Genstanden for indenrigsministeriets stillingtagen.*

Den ordning, som er indført ved anvendelse af spørgeskemaet, kan i hovedtræk karakteriseres på følgende måde:

På skemaet er angivet rubrikker til meddelelse af oplysninger om en bestemt fast ejendom i relation til en række forskellige lovbestemmelser og/eller i relation til faktiske og retlige dispositioner, som er foretaget over ejendommen i henhold til disse lovbestemmelser. Fortrinsvis drejer det sig om dispositioner foretaget af kommunen selv.

Spørgeskemaets anvendelse, mod gebyr for kommunens besvarelse, er obligatorisk for så vidt som en kommune i almindelighed kan afvise at meddele de ønskede oplysninger på anden måde end ved anvendelse af skemaet.

For en fuldstændig besvarelse af skemaet kan kommunerne efter indenrigsministeriets afgørelse opkræve et gebyr på 125 kr. For besvarelse af et enkelt spørgsmål kan højst opkræves 25 kr. I øvrigt må gebyret efter indenrigsministeriets opfattelse gradueres efter antallet af besvarede spørgsmål.

Det fremgår af sagen, at formålet med gebyropkrævning er at nedsætte kommunernes omkostninger ved besvarelse af spørgeskemaet samt at begrænse mulighederne for misbrug af ordningen.

3. Indenrigsministeriets afgørelse.

Indenrigsministeriet fandt som anført ovenfor ved afgørelsen af 23. juli 1979 ikke tilstrækkeligt grundlag for at anse kommunernes opkrævning af gebyr for retsstridig. Ministeriet lagde herved hovedvægten på, at »opkrævning (af et mindre gebyr) har været anvendt igennem lang og fast administrativ praksis, såvel af statslige som kommunale oppebørselsmyndigheder«.

Rækkevidden af ministeriets stillingtagen til det almindelige hjemmelsspørgsmål vedrørende gebyropkrævningen er begrænset således, at den *ikke* gælder »tilfælde, hvor oplysningerne ifølge lovgivningen kræves som dokumentation for en offentlig myndighed i bestemte sager«, og heller ikke gælder »oplysninger, der afgives med henblik på tvangsauktion, jfr. § 562, stk. 3, i retsplejeloven«. I disse tilfælde er kommunerne efter indenrigsministeriets opfattelse pligtige at meddele oplysningerne uden opkrævning af gebyr.

Herudover har indenrigsministeriet ved afgørelsen af 23. juli 1979 taget et generelt forbehold over for »oplysninger, kommunen (- har -) pligt til at meddele vederlagsfrit«. For så vidt angår sådanne oplysninger har kommunerne efter indenrigsministeriets opfattelse ikke hjemmel til at forlange spørgeskemaet anvendt mod betaling af gebyr. Afgørelsen indeholder ikke nogen nærmere angivelse af, i hvilket tilfælde en kommune har pligt til at meddele oplysninger vederlagsfrit. Jeg går dog ud fra, at indenrigsministeriet bl. a. og vel navnlig har tænkt på ordningen efter lov om offentlighed i forvaltningen, hvorefter parterne i en sag, der er eller har været under behandling i den offentlige forvaltning, har krav på vederlagsfrit at blive gjort bekendt med sagens dokumenter, herunder eventuelle dokumenter, der indeholder oplysninger om en bestemt fast ejendom, jfr. justitsministeriets bekendtgørelse nr. 453 af 10. november 1970, § 2, 1. punktum.

Endvidere går jeg ud fra, at indenrigsministeriets forbehold også gælder registerlovens ordning, jfr. omtalen heraf ..., hvorefter den registrerede (en ejer af en ejendom) i en vis udstrækning kan have krav på vederlagsfrit at modtage en udskrift af registrets oplysninger (eller eventuelt mod betaling efter særlig fastsatte betalingsregler), jfr. registerlovens § 13, stk. 2.

Efter omstændighederne vil en kommune i henhold til bestemmelserne i offentlighedsloven og registerloven være forpligtet til at udlevere oplysninger om en fast ejendom til andre end en sags parter (den registrerede) mod betaling af et gebyr, der er fastsat i regler udstedt i henhold til disse love, jfr. justitsministeriets bekendtgørelse nr. 453 af 10. november 1970 § 1 samt registerlovens §§ 19 og 20. Jeg går ud fra, at indenrigsministeriets stillingtagen i denne sag heller ikke omfatter sådanne tilfælde, hvor gebyrspørgsmålet for så vidt angår oplysninger, der kan udkræves i medfør af offentlighedsloven og registerloven, er nærmere reguleret.

4. Rammen for min vurdering af sagen.

Inden jeg udtaler mig nærmere om indenrigsministeriets stillingtagen til det principielle spørgsmål i denne sag, skal jeg fremhæve, at min undersøgelse omfatter spørgsmålet om, hvorvidt der foreligger det fornødne retlige grundlag for den beskrevne ordning. Jeg finder derimod ikke at burde udtale mig om rimeligheden eller hensigtsmæssigheden af den beskrevne gebyrordning, såfremt denne må anses for lovlig.

Lidt forenklet kan sagens problem udtrykkes således, at det alene drejer sig om, hvorvidt opkrævning af gebyrer som de omhandlede forudsættes en udtrykkelig bemyndigelse (hjemmel) fra lovgivningsmagts side.

Jeg skal endvidere bemærke, at jeg ikke har fundet anledning til at udtale mig særligt om de tilfælde - som er nævnt ovenfor s. 662, hvor indenrigsministeriet har fundet, at kommunerne *ikke* har hjemmel til at opkræve gebyr, (eller de tilfælde, hvor gebyrspørgsmålet er særligt reguleret).

Endelig skal jeg bemærke, at min undersøgelse i sagen alene omfatter *indenrigsministeriets* stillingtagen til det retlige grundlag for gebyropkrævningen. Særlig med hensyn til monopoltilsynets udtalelse (af 12. januar 1977), der er omtalt ovenfor s. 659, hvor det anføres, at monopoltilsynet har »godkendt« et gebyr på 125 kr., bemærker jeg, at denne udtalelse ikke vedrører det retlige grundlag for selve gebyropkrævningen. Monopoltilsynet har ved udtalelsen alene taget stilling til gebyrernes størrelse. Denne stillingtagen er sket på grundlag af den nu ophævede avancestoplov (lov nr. 49 af 11. marts 1975, med senere ændringer) og er for så vidt uden betydning for det almindelige hjemmelsspørgsmål - også set i relation til gebyrets størrelse.

5. Spørgsmålet om (udtrykkelig) hjemmel i eksisterende lovgivning på området.

Som nævnt tidligere indebærer en fuldstændig besvarelse af standardskemaet, at der gives oplysning om en fast ejendoms retlige og faktiske stilling i relation til flere forskellige love og dispositioner foretaget i henhold til disse love.

Til illustration kan nævnes, at besvarelsen af skemaets spørgsmål 1-3 vil indebære oplysninger om dispositioner foretaget i henhold til by- og landzoneloven, kommuneplanloven samt (tidligere) byplanloven og byggeloven, lov om offentlige veje, privatvejsloven samt (eventuelt) udstykningsloven.

Ingen af disse love og heller ikke den lovgivning, som skemaets øvrige rubrikker henviser til, indeholder bestemmelser om kommunernes adgang til at opkræve gebyr for oplysninger som de i skemaet omhandlede.

I overensstemmelse hermed har indenrigsministeriet lagt til grund for sin vurdering af retsgrundlaget for kommunernes gebyropkrævning, at der ikke findes særlig (udtrykkelig) lovhjemmel for opkrævningen. Det fremgår af redegørelsen, at der efter indenrigsministeriets opfattelse heller ikke i den almindelige forvaltningsretlige eller kommunalretlige lovgivning findes hjemmel for gebyropkrævningen.

Jeg er enig i dette udgangspunkt.

I tilslutning hertil bemærker jeg, at der ikke under indenrigsministeriets behandling af sagen ses at være rejst spørgsmål om at søge den fornødne hjemmel for gebyropkrævningen i (en fortolkning af) mere almindeligt holdte bemyndigelser i den nævnte lovgivning eller i en analogi fra bestemmelser i denne lovgivning.

Efter min opfattelse - der dog ikke bygger på nogen nærmere undersøgelse af lovgivningen i denne henseende - er der heller ikke tilstrækkelig anledning til at drøfte hjemmelsspørgsmålet ud fra sådanne betragtninger.

I hvert fald kan der efter min mening ikke ved fortolkning af eller ved analogislutninger fra bestemmelser i den pågældende lovgivning findes et i *sig selv* tilstrækkeligt retligt grundlag for gebyropkrævningen.

6. Administrativ praksis som (selvstændig) retskilde.

Ved afgørelsen i skrivelsen af 23. juli 1979 anførte indenrigsministeriet, at »udgangspunktet (er), at offentlige myndigheder i almindelighed må være afskåret fra uden særlig lovhjemmel at opkræve gebyrer for besvarelse af henvendelser fra borgerne«.

Heroverfor står, som det bærende led i indenrigsministeriets begrundelse for at fravige udgangspunktet i den foreliggende sag, henvisningen til, at »en sådan opkrævning har været anvendt igennem lang og fast administrativ praksis«.

Jeg kan tilslutte mig det af indenrigsministeriet anførte udgangspunkt vedrørende hjemmelen for gebyropkrævning fra private. Samtidig må jeg endvidere principielt tilslutte mig indenrigsministeriets opfattelse, hvorefter en administrativ praksis under visse forudsætninger, jfr. nærmere nedenfor, kan indebære en fravigelse af det almindelige udgangspunkt, således at denne praksis i sig selv kan skabe tilstrækkelig hjemmel for opkrævning af økonomiske ydelser fra private.

Det almindelige hjemmelsspørgsmål er dog ikke ganske utvivlsomt. Jeg henviser til fremstillingerne i Poul Andersen: Dansk Forvaltningsret 5. udgave 1965, s. 37 og 389 (note 7), Jørgen Mathiasen i Juridisk Grundbog (v. W. E. v. Eyben), bd. 1, 3. udgave, 1975, s. 210, Jens Garde: Forvaltningsret, Almindelige emner, 1979, s. 156, Claus Haagen Jensen i samme værk s. 126, Bent Christensen: Forvaltningsret, hjemmelsspørgsmål, 1980, s. 47, samt - for så vidt angår min tidligere stillingtagen vedrørende et lignende spørgsmål - sagen omtalt i min beretning for 1979, s. 504ff.

Jeg er opmærksom på, at indenrigsministeriet for så vidt angår et gebyr af størrelsesordenen 125 kr. yderligere har lagt »nogen vægt« på, at kommunens omkostninger ved at besvare skemaet normalt vil være større end gebyret, at skemaet som regel anvendes i forbindelse med ejendomshandler, og på, at gebyret kan være nødvendigt for at begrænse misbrug.

Efter min opfattelse kan disse yderligere betragtninger kun tillægges en meget begrænset vægt ved vurderingen af det retlige grundlag for selve gebyropkrævningen. Særlig med hensyn til »misbrugssynspunktet« - isoleret set - er der efter min mening nærmest tale om en betragtning, som peger i retning af, at der *må* kræves udtrykkelig lovhjemmel.

Jeg går ud fra, at indenrigsministeriet er enig i, at ingen af de nævnte yderligere betragtninger i sig selv - eller tilsammen - udgør et tilstrækkeligt retligt grundlag for gebyropkrævningen.

7. Dokumentation for tilstedeværelsen af en langvarig og fast administrativ praksis med hensyn til gebyropkrævning.

Uanset den tvivl, der måtte foreligge med hensyn til besvarelsen af det almindelige hjemmelsspørgsmål vedrørende gebyropkrævning - og jeg bemærker herved, at jeg foretager min vurdering med samme udgangspunkt som indenrigsministeriet, jfr. ovenfor - må det efter min mening være en forudsætning for at kunne betragte en administrativ praksis som et i sig selv tilstrækkeligt hjemmelsgrundlag, at der er tale om en langvarig og fast praksis på området, og at der foreligger en rimelig sikker dokumentation for eksistensen af en sådan praksis.

Jeg skal herom nærmere bemærke:

Ved afgørelsen i skrivelsen af 23. juli 1979 har indenrigsministeriet - udover den generelle henvisning til, at der er lang og fast administrativ praksis for opkrævning af gebyr for meddelelse af ejendomsoplysninger - alene refereret til ministeriets tidligere udtalelser om spørgsmålet i skrivelser af henholdsvis 1. juli 1974 og 23. september 1976, samt til tilsynsrådet for Roskilde amts udtalelse i skrivelse af 17. november 1977.

I disse udtalelser er der i tilsvarende generelle vendinger henvist til, at gebyropkrævningen har støtte i lang og fast administrativ praksis.

Nærmere dokumentation for omfanget og varigheden af administrativ praksis foreligger ikke i sagens akter.

I Poul Andersen: Dansk forvaltningsret, 5. udgave, side 389, note 7 - som indenrigsministeriet har henvist til ved afgørelsen i skrivelsen af 23. juli 1979 - er det anført, at »i praksis opkræves der uden

lovhjemmel, men efter gammel praksis, gebyr for udstedelse af ejendomsskylds- og skatteattester«. Som dokumentation er i den forbindelse henvist til forskellige numre af Sognerådstidende fra årgang 63 (1945-46) til årgang 77 (1961-62).

Det anføres de steder i Sognerådstidende, hvortil Poul Andersen henviser - som svar på spørgsmål til bladets redaktion - at opkrævning af et passende gebyr for udfærdigelse af ejendomsskylds- og skatteattester »har gammel hævde«. Endvidere er i Sognerådstidende årgang 74 (1958-59) refereret en afgørelse i skrivelse af 28. oktober 1958 fra indenrigsministeriet, hvori ministeriet har udtalt, »at kommunerne efter lang tids praksis må anses for berettiget til at betinge udstedelsen af sådanne (ejendomsskylds-)attester af erlæggelsen af et gebyr af passende størrelse«. Den konkrete sag, som var anledning til indenrigsministeriets udtalelse, drejer sig om et gebyr på 1 krone. (Indenrigsministeriets skrivelse af 28. oktober 1958 er i Dansk forvaltningsret (5. udgave) side 37, note 9a, omtalt som eksempel på, »at gammel administrativ praksis er godkendt som hjemmel for opkrævning af visse afgifter«).

Jeg finder på denne baggrund, at der er tilstrækkelig dokumentation for, at der på et begrænset område foreligger en langvarig administrativ praksis vedrørende gebyropkrævningen. Dette område vedrører imidlertid efter det oplyste alene opkrævning af gebyr for meddelelser af *oplysninger om en fast ejendoms skattemæssige forhold* (oplysninger, som ligger til grund for de skatteopkrævende myndigheders - »oppebørselsmyndighedernes« - opkrævning af ejendomsskatter), for så vidt disse oplysninger meddeles i form af ejendomsskylds- og skatteattester.

Standardskemaet, som er omhandlet i denne sag, vedrører ikke direkte oplysninger om en ejendoms skattemæssige forhold. Dog kan efter min mening de oplysninger, som anføres under skemaets punkt 4 - om pålignet gæld eller kommunal garantiforpligtigelse med hensyn til (bl. a.) »vand, vej, kloak, rensningsanlæg, el og varme« - i en vis udstrækning sidestilles med sådanne skattemæssige oplysninger.

Oplysninger om en fast ejendoms skattemæssige forhold indgår nu i et landsdækkende EDB-register - ejendomsstamregistret - der er oprettet i henhold til lov om vurdering af faste ejendomme § 39, stk. 2. Dette register er efter det i sagen oplyste, jfr. ovenfor s. 662, omfattet af registerloven, herunder reglerne i lovens § 13, om den registreredes (ejendomsejerens) adgang til at modtage oplysninger fra registret, eventuelt mod betaling af gebyr, jfr. § 13, stk. 2, sidste punktum. Jeg har som nævnt ovenfor s. 665 forstået indenrigsministeriets stillingtagen til det almindelige hjemmelsspørgsmål således, at den ikke dækker tilfælde, hvor oplysningerne meddeles i henhold til registerloven.

Alene, for så vidt der *ud over* registerlovens ordning søges oplysninger om en ejendoms skattemæssige forhold, og det vil formodentlig i praksis navnlig sige, hvor sådanne oplysninger søges af andre end den registrerede ejer af ejendommen, finder jeg således, at der i skemaet kan indgå oplysninger, for hvis meddelelse kommunerne tidligere har opkrævet gebyr, og hvor der foreligger en efter min mening rimelig sikker dokumentation for, at gebyropkrævningen har støtte i en langvarig administrativ praksis.

Som nævnt findes der ikke i sagens akter - og heller ikke i det materiale, jeg i øvrigt har gennemgået i anledning af denne sag - dokumentation for, at der med hensyn til de *øvrige skemaoplysninger* foreligger en langvarig og fast administrativ praksis for opkrævning af gebyrer.

I tilslutning hertil bemærker jeg, at monopoltilsynet i skrivelsen af 12. januar 1977 (omtalt ovenfor s. 659), der vedrører gebyropkrævning ved anvendelse af et lignende ejendomsoplysningsskema i nogle kommuner i Storstrøms amt, lagde til grund for sin stillingtagen til avancementlovens anvendelse, at kommunerne forud for skemaets indførelse afgav oplysningerne telefonisk uden betaling af gebyr. Alene for meddelelse af oplysninger vedrørende pålignet gæld eller kommunal garantiforpligtigelse - jfr. skemaets punkt 4 - blev der opkrævet gebyr, for så vidt disse oplysninger efter anmodning blev afgivet i form af en skatteattest.

Indenrigsministeriet har som anført tidligere udtalt sig om gebyrspørgsmålet i skrivelser af 1. juli 1974 og 29. september 1976 vedrørende henholdsvis oplysninger om en fast ejendoms vurdering og oplysninger om gæld til kommunen for byggemodningsforanstaltninger. I begge tilfælde har ministeriet fundet opkrævningen retmæssig og har herved henvist til en lang og fast administrativ praksis ved »oppebørselsmyndighederne«.

Det fremgår af det, jeg har anført, at jeg finder, at der med hensyn til sådanne oplysninger findes dokumentation for tilstedeværelsen af en langvarig administrativ praksis.

Tilsynsrådet for Roskilde amts skrivelse af 17. november 1977 vedrører anvendelsen af det i denne sag omhandlede standardskema. Tilsynsrådet henviser i skrivelsen til, at opkrævning af gebyr for meddelelse af de i skemaet indeholdte oplysninger har støtte i en lang og fast administrativ praksis, og det tilføjes, at indenrigsministeriet i forbindelse med afgørelsen af en tilsvarende sag ikke har fundet grundlag for kritik.

Det fremgår af det, jeg har anført ovenfor, at jeg ikke finder, at der foreligger dokumentation for tilstedeværelsen af en langvarig og fast administrativ praksis med hensyn til opkrævning af gebyr for oplysninger om andet end en ejendoms skattemæssige (o. lign.) forhold. Det fremgår også af det, jeg har anført, at indenrigsministeriet på det pågældende tidspunkt (1977), efter de oplysninger, der foreligger for mig, kun havde taget stilling til gebyrspørgsmålet for så vidt angår oplysninger om skattemæssige forhold.

Med hensyn til kommunernes praksis vedrørende gebyropkrævning efter indførelsen af standardskemaet i 1977 henviser jeg til den undersøgelse, som Kommunernes Landsforening lod foretage på indenrigsministeriets foranledning i anledning af klagen til mig. Det fremgår heraf, jfr. Kommunernes Landsforenings skrivelse af 28. november 1979 til indenrigsministeriet, at mange, navnlig større, kommuner ikke har opkrævet gebyr for meddelelse af ejendomsoplysninger.

8. Sammenfattende bemærkninger.

Konklusionen på det, jeg har anført ovenfor, er, at der efter min opfattelse ikke foreligger dokumentation for eksistensen af en langvarig og fast administrativ praksis vedrørende opkrævning af gebyrer for meddelelse af ejendomsoplysninger som de i skemaet omhandlede - bortset fra i en vis udstrækning meddelelse af sådanne oplysninger, som er anført i skemaets punkt 4.

Jeg er opmærksom på, at henvisningen til, at der foreligger en langvarig og fast administrativ praksis på området, så vidt ses ikke har været bestridt under indenrigsministeriets behandling af sagen. Jeg har imidlertid ikke fundet at burde tillægge dette forhold særlig vægt, idet sagens principielle karakter, sammenholdt med den betydning, indenrigsministeriet har tillagt den foreliggende praksis, efter min mening i sig selv har givet tilstrækkelig anledning til at fremskaffe den fornødne dokumentation for omfanget og varigheden af administrativ praksis.

Jeg må herefter på det foreliggende grundlag være af den opfattelse, at kommunernes gebyropkrævning ved anvendelse af det af Kommunernes Landsforening udarbejdede standardskema kun i en enkel og forholdsvis snævert afgrænset henseende har støtte i en langvarig og fast administrativ praksis.

Ordningen som helhed har efter min opfattelse ikke en sådan støtte.

Jeg bemærker i tilslutning hertil, at efter min mening må opkrævningen af gebyr ved anvendelse af standardskemaet - hvor en række forskelligartede oplysninger om en fast ejendom er samlet - betragtes som en enhed, uanset at der kan være tale om, at blot enkelte punkter i skemaet besvares. Jeg bemærker herved også, at spørgsmålet om det retlige grundlag for gebyropkrævningen i denne sag såvel over for indenrigsministeriet som over for mig er rejst i relation til skemaordningen som sådan.

På denne baggrund skal jeg udtale, at den ovenfor s. 667 omtalte forudsætning for at fravige udgangspunktet om, at gebyropkrævning kræver lovhjemmel, efter min mening *ikke* er opfyldt i det foreliggende tilfælde.

Jeg har gjort indenrigsministeriet bekendt med min opfattelse.

Sagen har som nævnt principiel og almindelig interesse. Jeg må for så vidt finde det ønskeligt, at spørgsmålet om, hvorvidt der foreligger det fornødne retlige grundlag for kommunernes gebyropkrævning ved anvendelse af standardskemaet, snarest muligt finder sin endelige afgørelse. Dette kan som bekendt kun ske ved domstolene.

Jeg har dog fundet det rettest først - samtidig hermed - at henstille til indenrigsministeriet, at sagen tages op til fornyet overvejelse i ministeriet i lyset af de betragtninger, jeg har anført, og eventuelt på grundlag af nogle mere udførlige oplysninger om praksis.

Jeg må således bede Dem afvente indenrigsministeriets fornyede stillingtagen til gebyrspørgsmålet, inden jeg tager stilling til, om jeg bør henstille, at en eventuel ansøgning fra Dem om fri proces under en retssag om spørgsmålet imødekommes.

Jeg har bedt indenrigsministeriet underrette mig om udfaldet af ministeriets fornyede overvejelse.«

Supplerende oplysninger om sagen

I skrivelse af 9. marts 1987 meddelte indenrigsministeriet mig, at ministeriet var af den opfattelse, at det er ønskeligt, at kommunernes opkrævning af gebyrer for meddelelse af ejendomsoplysninger hvilede på et klart retsgrundlag, og at ministeriet derfor havde fremsat lovforslag, således at der blev søgt udtrykkelig hjemmel i loven om beskatning til kommunerne af faste ejendomme for kommunernes opkrævning af gebyrer på dette område.

Jeg meddelte herefter indenrigsministeriet, at jeg havde taget det oplyste til efterretning.

Lovændringen blev vedtaget af folketinget, og loven er bekendtgjort som lov nr. 270 af 13. maj 1987.